

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2832-11

meddelad i Stockholm den 21 oktober 2011

KLAGANDE

Göteborgs kommun, Majorna-Linnés stadsdelsnämnd
Box 12013
402 41 Göteborg

MOTPART

AA

Ombud: Jur. kand. Patrik Magnusson
PM Juridik
Häljeröd 688
459 94 Ljungskile

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 13 april 2011 i mål nr 4736-09, se bilaga

SAKEN

Stöd och service till vissa funktionshindrade

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom och fastställer det slut länsrättens dom innehåller.

Dok.Id 111783

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Göteborgs kommun yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ändrar kammarrättens dom och avslår AAs yrkande om rätt till särskilt anpassad bostad för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt anför bl.a. följande. Det kan i förarbetena till LSS inte tydligt utläsas vad som är att anse som en annan särskilt anpassad bostad för vuxna. Av förarbetena framgår emellertid att en sådan bostad bör ha en viss grundanpassning. Detta måste anses avse sådant som t.ex. borttagna trösklar och breddade dörrar. AA har inte ansökt om någon sådan bostad, utan om en fristående bostad med skydd mot ljud och värme. En sådan typ av bostad kan inte anses vara en särskilt anpassad bostad för vuxna enligt 9 § 9 LSS. AAs behov kan tillgodoses t.ex. inom ramen för bostadsanpassningsbidrag.

AA bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Hon har på grund av sin extrema ljudkänslighet ett medicinskt styrkt behov av att inte utsättas för, för henne, störande ljud. Enda sättet att uppnå detta är genom en särskilt anpassad bostad i form av ett fristående hus där hon kan bo permanent. Göteborgs kommun har inte kunnat lösa hennes bostadsproblem. En utredning om bostadsanpassning som inte utförts i verkligheten löser inte hennes problem. Det gör inte heller erbjudanden om bostäder som hon på grund av sina problem inte kan tacka ja till eller att hon är placerad i en kö med medicinsk förtur.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

I målet är ostridigt att AA omfattas av personkretsen i 1 § 3 LSS på grund av hennes besvär i form av MS och psykisk ohälsa.

Av 7 § första stycket LSS följer att personer som tillhör lagens personkrets har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9 om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Av andra stycket framgår bl.a. att den enskilde genom insatserna ska tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska anpassas till mottagarens

individuella behov och utformas så att de är lätt tillgängliga för dem som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Insatserna enligt LSS är preciserade i lagen. Andra insatser än de angivna kan inte ges med stöd av LSS. Om en funktionshindrad har annat behov av stöd har kommunen att överväga frågan om bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453), vilket inte är bundet till vissa angivna insatser (jfr RÅ 2006 not. 187).

Enligt 9 § 9 LSS kan insatser i form av boende för vuxna bestå av bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna. Av förarbetena (prop. 1992/93:159 s. 179 f.) framgår att med bostad med särskild service för vuxna avses gruppboende och serviceboende. Med annan särskilt anpassad bostad för vuxna avses en av kommunen anvisad bostad med viss grundanpassning till funktionshindrade personers behov.

En första fråga i målet är omfattningen av den prövning som en domstol ska göra i ett mål om särskilda insatser enligt LSS. I denna del har Högsta förvaltningsdomstolen i RÅ 2010 ref. 91 gjort följande bedömning. Insatsen enligt 9 § 9 LSS är bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna. Den prövning en domstol har att göra om en enskild begär en sådan insats är att avgöra om den enskilde har rätt till den insatsen. Om domstolen kommer fram till att den enskilde har den rätten, är det kommunen som har ansvaret för att utforma insatsen närmare. Om den enskilde inte är nöjd med kommunens beslut om utformningen av insatsen, kan detta beslut överklagas. I ett sådant mål har domstolen att pröva om den enskilde tillförsäkras goda levnadsvillkor genom den beviljade insatsen. Därutöver bör domstolen inte besluta om hur insatsen ska utformas. Vid de bedömningar och avvägningar som ska göras för den närmare utformningen måste hänsyn tas till lokala förhållanden som organisatoriska aspekter, tillgång till adekvat personal m.m.

Mot denna bakgrund finner Högsta förvaltningsdomstolen att kammarrätten inte borde ha begränsat kommunens möjligheter att utforma insatsen på ett lämpligt

sätt. Kammarrätten skulle således inte ha meddelat något förordnande rörande den närmare utformningen av AAs boende.

När det gäller frågan om AA har rätt till annan särskilt anpassad bostad för vuxna gör Högsta förvaltningsdomstolen följande bedömning. I förarbetena till lagen uttalas endast såsom framgått ovan att med annan särskilt anpassad bostad för vuxna avses en av kommunen anvisad bostad med viss grundanpassning till funktionshindrade personers behov (jfr SOU 2008:77 s. 605).

Av utredningen i målet framgår att AA inte har problem med att förflytta sig i bostaden eller att använda toalett, kök och sanitetsutrymmen. Den anpassning hon önskar är skydd mot ljud utifrån och möjlighet att hålla temperaturen nere i bostaden. Sådan anpassning är enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening inte grundanpassning i den mening lagstiftaren avsett. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens bedömning har AA inte ett sådant behov som insatsen annan särskilt anpassad bostad för vuxna i 9 § 9 LSS avser att täcka. Överklagandet ska därför bifallas.

Susanne Billum

Nils Dexe

Henrik Jermsten

Olle Stenman

Anita Saldén Enérus

Elin Kristensson

Föredragande justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2011-09-21